Innstilling

1. XX kommune gir sin tilslutning til etablering av Studiesenter RKK Vesterålen KO.
2. XX kommune gir sin tilslutning til at Vesterålen og Lødingen regionalt kompetansekontor KO (heretter RKK) omgjøres til Studiesenter RKK Vesterålen KO.
3. XX kommune vedtar fremlagt Samarbeidsavtale for Studiesenter RKK Vesterålen KO (datert 26.10.23), som deltakerkommune i oppgavefellesskapet.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN

Mangel på kompetanse og arbeidskraft er en utfordring for utviklingen i Vesterålen. Overordnet var dette bakgrunnen for at Vesterålen regionråd v/RKK høsten 2022 initierte et forprosjekt om mulig studiesenter i Vesterålen. Det ble etablert en arbeidsgruppe, satt sammen av representanter fra kommunal sektor, regional forvaltning og privat næringsliv, med Egga Utvikling som prosjektleder. De fikk i mandat å kartlegge, utrede og gi sin anbefaling om mulig etablering av studiesenter i Vesterålen.

Gruppen har i sin sluttrapport pekt på behov for kompetanse, behov for stedlig tilgang til kompetanseutvikling og behov for en aktør som kan være motor, megler og møteplass for kompetanseutvikling i Vesterålen. Med bakgrunn i omfattende kartlegginger og utredninger underveis, har arbeidsgruppen gitt sin anbefaling: om å etablere studiesenter i Vesterålen.

Gruppens sluttrapport og anbefaling har vært til politisk behandling, både i oppgavefellesskapets styre og representantskap. Begge utvalgene har fattet positive vedtak om etablering av Studiesenter RKK Vesterålen kommunalt oppgavefellesskap (KO) med virkning fra 1.1.2024. Realisering av vedtaket forutsetter likelydende vedtak i samtlige deltakerkommune om både etableringen og samarbeidsavtale.

Saken handler om lokal tilslutning til etablering av studiesenter i Vesterålen og samarbeidsavtale for Studiesenter RKK Vesterålen KO. I saken gis en redegjørelse av forarbeidet og prosessen frem mot den lokale behandlingen.

FAKTA I SAKEN
Historikk

Behov for å satse mer på kompetanse
Overordnet for arbeidet med studiesenter er store kompetanseutfordringer i distriktene med mangel på folk og etterspørsel etter kompetent arbeidskraft. I Nordland og Vesterålen forsterkes utfordringen med at folketallet er synkende og det er en betydelig endring i demografisk sammensetning i befolkningen. Utenforskap er også en økende utfordring både for samfunnet og den enkelte. Samtidig har Vesterålen et næringsliv som går godt og som er et viktig grunnlag for utvikling av regionen. Vi har et arbeidsliv i rask utvikling som krever omstilling, rekruttering og ny kompetanse både i offentlig og privat sektor. Mangel på kompetanse og den demografiske utviklingen er en trussel for utviklingen i Vesterålen.

Forarbeid og prosess
I 2022 tildelte Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir.) 40 millioner kroner til studiesentre gjennom en søknadsbasert ordning. Vesterålen regionråd v/RKK søkte og mottok 1,5 millioner kroner til forarbeid om mulig etablering av et studiesenter i Vesterålen. I september 2022 besluttet regionrådets arbeidsutvalg (AU) å starte forarbeid. Det ble satt ned en arbeidsgruppe med representanter fra kommunal sektor, regional forvaltning og privat næringsliv, med Egga Utvikling som prosjektleder. Gruppen fikk i mandat å kartlegge, utrede og gi sin anbefaling om mulig etablering av studiesenter, og vurdere alternative driftsmodeller. De ble bedt om å oversende vurderinger og anbefalinger til regionrådets arbeidsutvalg 1. april 2023 for videre behandling.

Arbeidsgruppens kartlegging, utredning og anbefaling
Arbeidsgruppen jobbet intensivt fra november 2022 til februar 2023 for å møte fristen og kunne eventuelt søke om ytterligere midler fra HK-dir. i 2023. I løpet av prosessen har arbeidsgruppen kartlagt kompetansebehov i både offentlig og privat sektor, konsultert andre studiesentre, samarbeidet med interessenter og innhentet innsikt fra utdanningsleverandører i Vesterålen. Underveis har det vært dialog med en rekke aktører, som Nord Universitet, Nordland Fylkeskommune, Karriere Nord og NAV. Det er i tillegg avholdt flere arbeidsmøter for å samle relevant informasjon og kunnskap, som grunnlag for arbeidsgruppens anbefaling.

Arbeidsgruppens kartlegging, utredning og anbefaling er skriftliggjort i egen rapport. Fra rapportens forord:

> «I forprosjektet har vi sett at et studiesenter vil kunne gi ulike grupper mulighet til å øke sin kompetanse for å stå stødig i arbeidslivet, eller komme inn i det. Man vil kunne tilby kompetanseløft for dem som er i jobb, og bidra til å senke terskelen for kvalifisering av personer i utenforskap.
>
> Et studiesenter vil kunne være en motor for utdanningstilbud, en megler som kartlegger og forhandler frem aktuelle studier og kurs, og en møteplass som gir tilgang til læringsmiljø, nettverk og som gir tilhørighet til lokalsamfunnet. Studiesenter i Vesterålen har vært på sakskartet flere ganger tidligere i regionrådet. Vi tror at nå er tiden inne for å etablere et studiesenter som styrker hele Vesterålen.»

Gruppen anbefaler at «Vesterålen Regionråd, ved ordførerne, iverksetter videre prosess med etablering av RKK Studiesenter Vesterålen AS ut fra foreslått driftsmodell og forretningsplan».

Iverksetting og søknad om finansiering
På bakgrunn av anbefalingen, besluttet Vesterålen regionråds arbeidsutvalg å iverksette videre prosess med mulig etablering av studiesenter i Vesterålen fra foreslått driftsmodell og forretningsplan, i tråd med arbeidsgruppens anbefaling. Det ble fremmet søknad om finansiering for

det videre arbeidet fra tilskuddsordningen hos HK-dir. i 2023, og i juni ble det tildelt 2,5 millioner for å styrke fleksible og desentraliserte utdanningstilbud i regionen.

Valg av organisasjonsform
I representantskapets møte 27/6-23 fikk styret i RKK rollen som prosjekteier med mandat til å gjennomføre videre prosess for etablering av studiesenter. Etter forprosjekt del 1 ble det pekt på behov for en ekstern vurdering av organisasjonsform. Advokatfirmaet Deloitte utførte en juridisk og økonomisk vurdering, som viste at både KO og AS er fleksible organisasjonsformer for eierkommunene. Deloitte konkluderte likevel med at AS ville være den mest hensiktsmessige selskapsformen for samarbeid om et studiesenter. Hensyn til tidsperspektivet for iverksetting og omfanget av en ny organisering (fra KO AS) ble likevel avgjørende for at styret vedtok kommunalt oppgavefellesskap (KO) som driftsmodell for studiesenter. Argumentasjonen var todelt:

- videreføring av studiesenter som kommunalt oppgavefellesskap vil kreve en mindre omfattende prosess med hensyn til både tid og ressurser,
- og nødvendigheten av en snarlig etablering av Studiesenter Vesterålen for å komme i posisjon til å operere som et studiesenter og å kunne tildeles driftsmidler fra HK-dir. i 2024.

Konsekvensen av å stå ved etablering av Studiesenter som AS vil kreve oppløsning av RKK som oppgavefellesskap, og med det vil et studiesenter tidligst kunne realiseres i andre halvdel av 2025. Styret konstaterte i samme vedtak at aksjeselskap er den best egnede selskapsformen på lengre sikt, etter at regionalt studiesenter er etablert, og at studiesenterets organisasjonsform derfor skal evalueres etter første driftsår.

Oppgavefellesskapets styre og representantskap har fattet vedtak om etablering av Studiesenter RKK Vesterålen KO med virkning fra 1.1.2024. Representantskapet har bedt om at samarbeidsavtale for Studiesenter RKK Vesterålen KO (datert 26.10.23) sendes til deltakerkommunene for endelig behandling og at etablering av Studiesenter RKK Vesterålen KO trer i kraft så snart likelydende vedtak i deltakerkommunene er fattet.

Politisk behandling

Prosjekt Studiesenter har vært behandlet i følgende utvalg:

Dato	**Utvalg**	**Vedtak**
26.08.2022	Vesterålen regionråds arbeidsutvalg	Sak 041/22: ORIENTERINGSSAK - TILSKUDD TIL FORARBEID OM STUDIESENTER I VESTERÅLEN Vedtak AU- 041/22: Vesterålen regionråds arbeidsutvalg tar sak om tilskudd til forarbeid om studiesenter i Vesterålen til orientering.
16.09.2022	Vesterålen regionråds arbeidsutvalg	Sak 069/22: FORARBEID OM STUDIESENTER I VESTERÅLEN Vedtak AU- 069/22: I tråd med den statlige satsningen på desentralisert utdanning og oppbygging av studiesenter i landets regioner, skal det gjennomføres et forarbeid om muligheten for etablering av studiesenter i Vesterålen. Det settes ned en arbeidsgruppe med representanter fra lokalt næringsliv og kommunene i Vesterålen. Arbeidsgruppen konstituerer seg selv, mens Regionalt kompetansekontor (RKK) utgjør gruppens sekretariat. I

Dato	Utvalg	Vedtak
		arbeidsgruppens første møte skal det utarbeides forslag til mandat og en fremdriftsplan, som tar hensyn til frister for finansiering og etablering av studietilbud. Forslag til mandat behandles av AU. Gruppens arbeid starter omgående. Innen 1.april 2023 skal arbeidsgruppen oversende vurderinger og anbefalinger til regionrådets arbeidsutvalg for videre behandling.
05.10.2022	Vesterålen regionråds arbeidsutvalg	Sak 075/22: FORARBEID OM STUDIESENTER I VESTERÅLEN - MANDAT TIL ARBEIDSGRUPPE Vedtak AU- 075/22: Vesterålen regionråds arbeidsutvalg vedtar følgende mandat for arbeidsgruppen: Arbeidsgruppen skal i forarbeidet utrede grunnlag og mulighet for etablering av studiesenter i Vesterålen. Dette innebærer at gruppen skal: • Kartlegge o behov for stedlig tilgang til kompetanseutvikling av kortere og lengre varighet av nåværende og fremtidige ansatte i Vesterålen for kommuner, annen offentlig sektor og næringslivet o behov for en aktør som kan vurdere fremtidig kompetansebehov i kommuner og næringsliv i Vesterålen og Lofoten • Utrede o alternative driftsmodeller for et studiesenter o forslag til forretningsplan • gi sin anbefaling om mulig etablering av studiesenter i Vesterålen Arbeidsgruppen konstituerer seg selv. Regionalt kompetansekontor (RKK) utgjør arbeidsgruppens sekretariat. Arbeidsgruppen skal innen 1. april 2023 oversende vurderinger og anbefalinger til regionrådets arbeidsutvalg for videre behandling.
22.02.2023	Vesterålen regionråds arbeidsutvalg	Sak 002/23: PROSJEKT FORARBEID STUDIESENTER VESTERÅLEN - PROSESS OG ARBEIDSGRUPPENS ANBEFALING Vedtak VREGAU- 002/23 VEDTAK: 1. Vesterålen Regionråds arbeidsutvalg iverksetter videre prosess med mulig etablering av RKK Studiesenter Vesterålen AS ut fra foreslått driftsmodell og forretningsplan, i tråd med arbeidsgruppens anbefaling.

Dato	Utvalg	Vedtak
		2. Det fremmes søknad om finansiering for det videre arbeidet fra tilskuddsordningen hos HK-dir. innen søknadsfristen 14. april 2023. 3. Administrasjonen bes utarbeide sak til eierkommunenes kommunestyrer om prosessen så langt, og forslag til videre prosess for mulig etablering av RKK Studiesenter Vesterålen AS for lokal forankring.
Vår 2023	Lokal behandling i eierkommunene: Andøy kommune Bø kommune Hadsel kommune Lødingen kommune Sortland kommune Øksnes kommune	Eierkommunene har fattet vedtak i saken, hvor de har tatt saken til orientering eller fattet vedtak om tilslutning til prosessen.
** Fra 1. mai 2023 ble Vesterålen regionråd omorganisering, og RKK fisjonert ut som eget selskap med nytt styre og representantskap*		
21.06.2023	Styret for regionalt kompetansekontor	Sak 004/23 IVERKSETTING VIDERE PROSESS RKK STUDIESENTER Vedtak SREGKOM – 004/23 1. Forslag til fremdriftsplan presentert i møtet med hovedleveranser og organisering av videre prosess for mulig etablering av studiesenter vedtas med følgende endringer: 2. Forankring, organisering og kommunikasjon I. Styret er prosjekteier for den videre prosessen II. Nordland fagskole inviteres til å stille med ett medlem i referansegruppen III. Delleveranse «Tjenestekatalog» erstattes av «Tjenestebeskrivelse» 3. Forslag til fremdriftsplan med hovedleveranser og organisering legges frem som orienteringssak for representantskapet. 4. Styret gir daglig leder myndighet til å leie inn nødvendig ressurs til prosjektledelse frem til saken fremmes for kommunestyrene. 5. I tråd med søknad og tilsagn på midler fra HK-dir. opprettes det en ny stilling i RKK for arbeid med videre prosess studiesenter, tjenestebeskrivelse og megling av studietilbud. Stillingen utlyses som fast stilling. 6. Prosjektleder og daglig leder innkaller prosjekteier (styret) til nødvendige møter for oppfølging i prosjektperioden.

Dato	Utvalg	Vedtak
27.06.23	Representantskap for Vesterålen og Lødingen regionalt kompetansekontor kommunalt oppgavefelleskap	Sak 008/23 STUDIESENTER RKK VESTERÅLEN – PROSESSPLAN Vedtak 008/23 RVLRKK: Representantskapet gir sin tilslutning til styrets forslag til plan for videre prosess for mulig etablering av RKK Studiesenter Vesterålen. Styret er prosjekteier for det videre arbeidet og gis mandat til å gjennomføre prosessen, med mål om endelig behandling i kommunestyrene i november 2023.
03.10.23	Styret for regionalt kompetansekontor	Sak 010/23 VALG AV ORGANISASJONSFORM FOR RKK STUDIESENTER VESTERÅLEN Vedtak SREGKOM- 010/23: 1. Styret anbefaler kommunalt oppgavefellesskap som best egnet organisasjonsform, på kort sikt, for å få omdannet RKK til et regionalt studiesenter (RKK Studiesenter Vesterålen). 2. Styret ber administrasjonen utarbeide forslag til ny samarbeidsavtale for "RKK Studiesenter Vesterålen". Samarbeidsavtalen skal ivareta behovet for å involvere og inkludere privat næringsliv. Samarbeidsavtalen skal også beskrive styrets kompetansebehov. Administrasjonen bes legge frem et forslag til samarbeidsavtale innen primo november 2023. 3. Samarbeidsavtalen, og styrets anbefaling om selskapsform, legges frem for behandling i representantskapet. Målsetningen er behandling i kommunestyrene innen utgangen av 2023. 4. Styret vurderer at aksjeselskap er den best egnede selskapsformen på lengre sikt, etter at regionalt studiesenter er etablert. RKK sin selskapsform skal derfor evalueres i løpet mot slutten av første driftsår, altså våren 2025.
24.10.23	Styret for regionalt kompetansekontor	Sak 014/23 ETABLERING AV STUDIESENTER RKK VESTERÅLEN KO Vedtak SREGKOM – 014/23: 1. Vesterålen og Lødingen regionalt kompetansekontor KO (heretter RKK) gjøres om til Studiesenter RKK Vesterålen KO. 2. Samarbeidsavtale for Studiesenter RKK Vesterålen KO (datert 26.10.23) sendes til deltakerkommunene for endelig behandling.

Dato	Utvalg	Vedtak
		3. Etablering av Studiesenter RKK Vesterålen trer i kraft etter likelydende vedtak i deltakerkommunene er fattet.
31.10.2023	Representantskap for Vesterålen og Lødingen regionalt kompetansekontor kommunalt oppgavefelleskap	Sak 013/23 ETABLERING AV STUDIESENTER RKK VESTERÅLEN KO Vedtak 013/23 RVLRKK: 1. Vesterålen og Lødingen regionalt kompetansekontor KO (heretter RKK) gjøres om til Studiesenter RKK Vesterålen KO. 2. Samarbeidsavtale for Studiesenter RKK Vesterålen KO (datert 26.10.23) sendes til deltakerkommunene for endelig behandling. 3. Etablering av Studiesenter RKK Vesterålen trer i kraft etter likelydende vedtak i deltakerkommunene er fattet

Samarbeidsavtale for Studiesenter RKK Vesterålen KO
Forslaget til samarbeidsavtale er fullstendig revidert fra dagens gjeldende avtale om RKK. I revisjonen er det sett til eksisterende samarbeidsavtaler for oppgavefellesskapene, som tidligere var del av Vesterålen regionråd, samt samarbeidsavtaler for andre RKK-kontor og studiesentre organisert som KO. Styret har bidratt til utformingen av samarbeidsavtalen, og det har vært innhentet ekstern juridisk bistand fra juridisk fagenhet i Samfunnsbedriftene.

Forslaget til samarbeidsavtale er utformet med hensyn til omgjøring av RKK til studiesenter. Dette innebærer endring av navn og formål slik at Studiesenter RKK Vesterålen kan jobbe med gode rammevilkår og ha en effektiv drift ut mot målgruppene og kompetansebehovene i regionen.

Samarbeidsavtale for Studiesenter RKK Vesterålen KO er behandlet i representantskapet, og oversendt deltakerkommunene for endelig behandling. Etablering av Studiesenter RKK Vesterålen trer i kraft etter likelydende vedtak i deltakerkommunene er fattet.

VURDERING

Kommunedirektørens vurdering

Gjennom etablering av Studiesenter RKK Vesterålen KO styrkes regionens satsing på kompetanse. Økt behov for kompetanse og styrket satsing på desentralisert og fleksibel utdanning, gjør at studiesenteret får en viktig rolle i å dekke kompetansegapet. Studiesenter RKK Vesterålen KO vil serve hele Vesterålssamfunnet i fellesskap - til det beste for innbyggere, kommunene og næringsliv.

Fremlagt samarbeidsavtale for Studiesenter RKK Vesterålen KO gir gode rammevilkår for effektiv styring og drift i henhold til studiesenterets formål. I vurdering av organisasjonsform har tidsperspektiv for å ivareta organisasjonens formål blitt vektlagt, samt muligheten for å posisjonere studiesenter i Vesterålen for fremtidig finansiering. Det vurderes mulig å realisere Studiesenter RKK Vesterålen KO gjennom denne modellen, allerede fra januar 2024.

KONKLUSJON
I saken vedtas etablering av Studiesenter RKK Vesterålen KO og fremlagte samarbeidsavtale (datert 26.10.23) for oppgavefellesskapet.